

Türk Ceza Yasası'nda Mal veya Hizmet Satımından Kaçınma Suçu(TCK m.240)

Restriction of Supply of Goods and Services(Turkish Penal Code Art.240)

Özlem YENERER ÇAKMUT*

Öz

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu, Türk Ceza Yasası'nda ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçların düzenlendiği bölümde yer almaktadır. Bu haliyle ekonomik suç vasfına sahiptir. Ticaret hayatının aktörleri, ekonomik faaliyetleri yerine getirirken, kamu için acil ihtiyaçların ortaya çıkmasına neden olacak biçimde hareket edemezler. Bu yönde gerçekleştirilen fiiller, ekonomik hayatın düzen içinde işlemesi esasına duyulan güveni zedeleyecektir. Bu nedenle yasa koyucu tarafından bu nitelikteki fiiller yaptırıma tabi kılınmış ve bir suç olarak düzenlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Suçlar, Mal ve Hizmet Satımından Kaçınma, Kamu Güvenliği, Ekonomik Kuralların Düzgün İşlemesi, Acil İhtiyaç Yaratma

Abstract

The crime of avoiding the sale of goods or services is included in the section of the Turkish Penal Code in which the crimes related to economy, industry and trade are regulated. As such, it has the character of economic crime. The actors of commercial life cannot act in a manner that causes the emergence of urgent needs for the public while carrying out economic activities. The acts carried out in this direction will damage the trust that economic life operates in order. For this reason, the law enforcers are subject to sanctions and are regulated as a crime.

Keywords: Economic Crimes, Avoidance of Goods and Services, Public Safety, Proper Handling of Economic Rules, Urgent Needs Creation.

I. GENEL OLARAK

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nın özel hükümler kitabında, topluma karşı suçlara ilişkin üçüncü kısmın ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar başlıklı dokuzuncu bölümünde 240.maddede düzenlenmiştir. Türk Ceza Yasası'nın "Mal veya

* Prof. Dr., Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı,
E-Mail: ozlem.cakmut@ozyegin.edu.tr

hizmet satımından kaçınma” başlığını taşıyan 240.maddesine göre, “(1)Belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

Yasa koyucu, TCK m.240'da yer verdiği belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınma suçu ile kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olma ve bu suretle, ekonomik kuralların düzgün işleyişine engel olma, serbest rekabetin ve ekonomik kuralların işleyişinin bozulması ve kamunun güveninin sarsılması ve toplumda yaşayan bireylerin yaşam hakkının ihlaline neden olacak bir eylemi suç olarak düzenlemiştir¹.

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu, Türk Ceza Yasası'nda ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçların düzenlendiği bölümde yer almaktadır. Bu husus TCK m.240'ın ekonomik suç vasfına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Ekonomik düzenin işleyişini bütün olarak kontrol altına alma ve idare etme amacıyla belirlenen kurallar *ekonomi hukuku* olarak isimlendirilmektedir². Ekonomi hukukunun içinde incelenen ekonomik suç, benimsenen ve uygulanan iktisadi rejim ne olursa olsun bir toplumda sürüp giden ekonomik ilişkilerde varlığı zorunlu güven duygusunu ihlal eden fiillerdir. Diğer bir ifade ile genel ekonomik düzeni koruma amacı taşıyan düzenlemeleri ihlal eden eylemler ekonomik suç olarak isimlendirilmektedir³. Ekonomik suçlar bakımından genel anlamda korunan hukuki yarar, ekonominin dürüstlük kuralları içinde yaşanması gerekliliğidir⁴.

II. ESKİ VE YENİ YASA'NIN KARŞILAŞTIRILMASI

5237 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda 240.maddede düzenlenen Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu, 765 sayılı Türk Ceza Yasası'nın 401.maddesinin karşılığını oluşturmaktadır. 765 Sayılı Türk Ceza Yasası m.401'e göre; “Gıda maddeleri veya kamuya gerekli şeylerden:/ a)Halkın beslenmesi için gerekli et, ekmek, un, süt, tuz, şeker, yağ, peynir, zeytin veya benzeri gıda maddelerinin;/ b) Halkın ısınması, temizliği veya aydınlanması için gerekli madde veya eşyalarla her türlü yakıtın;/ c)Sağlığın korunmasında, tedavide ve tıbbda kullanılan ilaç, kimyevi madde, alet ve diğer şeylerin;/ d)İnşaat, sanayi, ulaşım ve tarımda kullanılıp da fiyatları Bakanlar Kurulu, ilgili bakanlıklar ve

- 1 O.Yaşar/H.T.Gökcan/M.Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), Ankara 2010, 6701 vd.; A.Parlar/M.Hatipoğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu II (Madde 141-345), Ankara 2007, 1001 vd.; Ç.Arslan/B.Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004, 992 vd. Ayrıca bak.Madde Gerekeşi, N.Centel/H.Zafer/Ö.Çakmut, Gerekeşi-Karşılaştırmalı-Tablolu Yeni Türk Ceza Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 2005, 402.
- 2 Ş.Cin Şensoy, “Ekonomik Suç Kavramı ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri”, Prof.Dr.Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, 829; Ö.Küçüktaşdemir, Ekonomik Suçlar Bağlamında Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, Ankara 2018, 50-51.
- 3 Cin Şensoy, Ekonomik Suç Kavramı ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri, 830-831; Küçüktaşdemir, Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, 51. Farklı tanım için bak. S.Erman,Ticarî Ceza Hukuku, I-Genel Kısım, İstanbul 1992, 4.
- 4 S.Erman/Ç.Özek, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar, (TCK 316-368), İstanbul 1996, 11.

diğer yetkili mercilerce tespit ve ilân edilen eşya veya maddelerin;/ e)Kamu için gerekliliği sebebiyle veya Devletin genel iktisadî ve malî siyaseti gereği olarak, fiyatları Bakanlar Kurulu veya ilgili bakanlıklar tarafından tespit ve ilân edilen mal, eşya, araç, gereç ve her türlü maddelerin;/ İmali, satımı, dağıtımı, depolanması veya her ne şekilde olursa olsun ticaretiyle uğraşan veya herhangi bir suretle kazanç amacı güden bir faaliyette bulunan kimse, bu erzak, madde, eşya veya malların satışından kaçınır, bunları saklar, kaçıır, satılmadığı halde satılmış gibi gösterir veya bunlardan satış fiyatları Bakanlar Kurulu, ilgili bakanlıklar veya yetkili mercilerce tespit edilenleri fazla fiyatla satar veya satışa arz ederse iki yıldan on yıla kadar hapis ve yetmişbeşbin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca suç konusu mal veya eşyanın müsaderesine de karar verilir./ Yukarıdaki fıkrada yer alan erzak, madde, eşya veya malların resmî mercilere bildirilmesine ilişkin olarak Bakanlar Kurulu veya ilgili bakanlıklarca çıkarılan kararlara aykırı hareket eden veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan kimse, fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis ve onbeşbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca bildirim dışı bırakılan malların müsaderesine de karar verilir./ Yukarıdaki fıkralarda yer alan fiil ve hareketler ikiden fazla kimse tarafından müştereken veya herhangi bir şirket veya teşekkül namına işlenirse birinci fıkradaki halde hapis cezası üç yıldan, ikinci fıkradaki halde bir yıldan az olamaz./ Suç konusu erzak, madde, mal veya eşyanın değeri az ise yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarısına, çok az ise üçte birine indirilir. Mükerrir olanlar hakkında bu fıkra hükmü uygulanmaz./ Soruşturmanın her safhasında bu maddede belirtilen ve suç konusu erzak, madde, mal veya eşyanın gerektiğinde satışına ve satışın en yakın belediye veya kamu kuruluşunca yapılmasına yetkili hâkim veya mahkemece karar verilir. Satış bedeli, mahkûmiyet halinde müsaderesine karar verilmek üzere dava sonuna kadar muhafaza edilir./ Bir kimse her ne şekilde olursa olsun yalan haber yaymak, duyurmak veya başka hileler kullanmak suretiyle birinci fıkradaki erzak, madde, mal veya eşyanın azalmasına, darlığına veya fiyatlarının artmasına sebep olursa, fiili daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde iki yıldan on yıla kadar hapis ve yetmişbeşbin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir. ”

765 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda yer alan gıda maddeleri ve kamuya gerekli şeylerin yokluğuna veya darlığına sebep olmanın cürüm niteliğinde bir suç olarak benimsendiği 401.madde, mülga Türk Ceza Yasası'nın *âmmenin itimadî aleyhinde cürümler* başlıklı altıncı babında, *ticaret ve sanayie ve müzayedeye hile ve fesat karıştırmak cürümleri* başlıklı beşinci fasıl da tanımlanmıştır. Buna karşılık, 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nda ilgili suç, Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu başlığı altında Yasa'nın özel hükümler kitabında, topluma karşı suçlara ilişkin üçüncü kısmın ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar başlıklı dokuzuncu bölümünde 240.maddede düzenlenmiştir.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda yer alan m.401'de düzenlenmiş suç bakımından hukuki konuyu oluşturan şeyler ayrıntılı biçimde sayılmıştır. 5237 Sayılı Yasa'da ise *belli bir mal ve hizmet* ifadesi kullanılmış ve söz konusu mal ve hizmetin kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olması aranmıştır. Hal böyle olmakla birlikte 765 sayılı TCK m.401 kapsamında sayılan tüm mallar, TCK m.240 kapsamında da değerlendirilmelidir.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası m.401'de düzenlenmiş bulunan suç bakımından hukuki konuyu oluşturan malların satımından kaçınmak suçun oluşumu için yeterli iken; 5237 Sayılı Yasa m.240 bakımından suçun oluşumu için belli bir mal ve hizmetin satımından kaçınmak tek başına suçun oluşumu için yeterli görülmemiş ayrıca fiilin kamu için acil bir ihtiyacı ortaya çıkartması aranmıştır.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası m.401'de düzenlenen suç bakımından aranan maddi unsurun hareket kısmı, erzak, madde, eşya veya malların satışından kaçınma, bunları saklama, kaçırma, satılmadığı halde satılmış gibi gösterme veya bunlardan satış fiyatları Bakanlar Kurulu, ilgili bakanlıklar veya yetkili mercilerce tespit edilenleri fazla fiyatla satma veya satışa arz etme, Bakanlar Kurulu veya ilgili bakanlıklarca çıkarılmış kararlara aykırı davranma, gerçeğe aykırı beyanda bulunma olarak gösterilmişken; 5237 Sayılı Yasa m.240'da suçun maddi unsurunun hareket kısmı, *belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınmak* olarak düzenlenmiştir⁵.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda suç kasten işlenen suçlardandır. 5237 Sayılı Yasa'da da suçun sadece kasten işlenmesi aranmıştır.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası m.401 bakımından suçun iştirak halinde işlenmesi nitelikli hal sayılmışken; 5237 Sayılı Yasa m.240'da bu nitelikte bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Ancak 5237 Sayılı Yasa'da m.220/4'de suçun örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ayrıca örgütten de faillere ceza verilmesi öngörülmüştür⁶.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda yer alan suç bakımından hukuki konuyu oluşturan erzak, madde, mal veya eşyanın değerinin az olması indirim nedeni olarak düzenlenmiştir. 5237 Sayılı Yasa m.240'da ise bu nitelikte bir indirim nedeni öngörülmemiştir⁷.

765 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda yer alan suç bakımından özel müsadere düzenlemesine yer verilmiştir. 5237 Sayılı Yasa m.240'da ise özel müsadere hükmüne yer verilmemiştir.

Her iki Yasa'da, suç karşılığında öngörülen cezalar farklıdır. 765 Sayılı Yasa'da, suçun temel şekli için iki yıldan on yıla kadar hapis ve yetmişbeşbin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezası belirlenmiştir. 5237 Sayılı Yasa'da 240.madde bakımından suçun cezası, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası olarak belirlenmiştir. Ayrıca TCK m.242'ye göre, "(1)Bu bölümde yer alan suçların işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur." düzenlemesi nedeniyle tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbiri uygulanması öngörülmüştür.

5 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6700.

6 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6701.

7 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6701.

III. MAL VE HİZMET SATIMINDAN KAÇINMA SUÇUNUN KAMUYA GEREKLİ ŞEYLERİN YOKLUĞUNA NEDEN OLMA SUÇU İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma suçu (TCK m.238) da topluma karşı işlenen suçlar başlığı altında düzenlenmiş bulunan ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin fiillerdendir. TCK m.238'de yer alan suç, 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nın özel hükümler kitabının topluma karşı suçlara ilişkin üçüncü kısmın ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar başlıklı dokuzuncu bölümünde yer almıştır (TCK m.238)⁸.

Mal ve hizmet satımından kaçınma suçu ile belli bir mal veya hizmetin satımından kaçınılması yolu ile kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olunması söz konusudur.

Her iki suç bakımından da korunan hukuki değer, ekonomi, sanayi ve ticaret hayatının dürüstlük kuralları içinde sürdürülmesinin sağlanması ve bu yolla kamu güveninin korunmasıdır⁹. Bununla birlikte TCK m.238 kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma suçu ile *taahhüt edilen işin yerine getirilmemesi* suretiyle, kamu kurum ve kuruluşları, kamu hizmeti veya genel bir felaketin önlenmesi için *zorunlu eşya ve besinlerin ortadan kalkmasına veya önemli ölçüde azalmasına* neden olma eylemini suç olarak düzenlemiştir¹⁰.

Her iki suçun maddi unsuru bakımından farklılık bulunmaktadır. TCK m.240'da düzenlenmiş bulunan mal veya hizmet satımından kaçınma suçunun maddi unsuru belli bir mal veya hizmeti *satmaktan kaçınmak* ve bu yolla *kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olmaktır*¹¹. TCK m.238'de yer alan kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma suçunun maddi unsuru ise taahhüt edilen iş yerine getirilmeyerek, kamu kurum ve kuruluşları veya kamu hizmeti veya genel bir felaketin önlenmesi için zorunlu eşya veya besinlerin ortadan kalkmasına veya önemli ölçüde azalmasına neden değildir.

Her iki suç bakımından öngörülen hapis cezası farklıdır. TCK m.240'da yer alan mal veya hizmet satımından kaçınma suçu bakımından fail hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. TCK m.238'de yer alan kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma suçu bakımından ise belirlenen ceza bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezasıdır.

8 TCK m.238; "(1) Taahhüt ettiği işi yerine getirmeyerek, kamu kurum ve kuruluşları veya kamu hizmeti veya genel bir felaketin önlenmesi için zorunlu eşya veya besinlerin ortadan kalkmasına veya önemli ölçüde azalmasına neden olan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası verilir."

9 Arslan/Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 1001. Farklı görüşler için bak. Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6701.

10 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6679 vd.; Parlar/Hatipoğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu II (Madde 141-345), 1684 vd.; Arslan/Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 992 vd. Ayrıca bak. Madde Gereği, Centel/Zafer/Çakmut, Gereği-Karşılaştırmalı-Tablolu Yeni Türk Ceza Kanunu ve İlgili Mevzuat, 402.

11 Arslan/Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 1001.

IV. SUÇLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Ekonomik suçlarla korunan hukuki değer öncelikle ekonomik düzenin işleyişi ve kurumların korunmasına ilişkin kamusal yarardır. Ancak bunun yanında kişilerin ekonomik özgürlüklerinin korunması dolayısıyla ekonomik ilişkilerdeki güven unsurunun korunması da diğer bir korunan hukuki değer olarak kabul görmektedir¹². Bu esaslardan hareketle mal ve hizmet satımından kaçınma suçuyla korunan hukuki değer, ekonomi, sanayi ve ticaret hayatının dürüstlük kuralları içinde sürdürülmesinin sağlanması ve bu yolla ekonomik özgürlüklerin ve bireylerin ekonomik ilişkilerindeki güven ilişkisinin koruma altına alınması amacıyla kamu güveninin korunması olduğu ifade edilmelidir¹³. Ayrıca acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olunması nedeniyle korunan hukuki yararın Anayasa m.17 anlamında yaşama, maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı olduğu da belirtilmiştir¹⁴.

V. SUÇUN FAİLİ

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçunun faili, *kamu için acil bir ihtiyacın giderilmesi amacıyla üretilen malın imali, dağıtım, depolanması, satımı ya da kamunun acil ihtiyacının giderilmesi için bir hizmeti sunarak kazanç elde etmek amacıyla çabalayan kişi/kişilerdir*.

TCK m.240'da düzenlenmiş suç bakımından failin belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınması gereklidir. Bu nedenle suç faili bakımdan özgü suç niteliğindedir¹⁵.

VI. SUÇUN MAĞDURU

Mal ve hizmet satımından kaçınma suçunun mağduru toplumdur. Failin belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınması nedeniyle kamu/toplum için acil bir ihtiyaç ortaya çıkacağı için bu ihtiyacı giderememe tehlikesi altında kalan tüm toplum suçun mağduru konumunda olacaktır¹⁶.

VII. SUÇUN UNSURLARI

A. MADDİ UNSUR

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçunun maddi unsurunun hareket kısmını, *belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınmak* oluşturmaktadır. Bu hareket nedeniyle failin cezalandırılabilmesi için ise kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkması gereklidir. Kamu için acil ihtiyacın ortaya çıkması objektif cezalandırılabilme şartıdır.

12 Küçüktaşdemir, Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, 117.

13 Arslan/Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 993; Parlar/Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu II (Madde 141-345), 1684.

14 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6701.

15 Parlar/Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 2, 2007, 1690; Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6701.

16 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6701.

TCK m.240'da düzenlenmiş bulunan mal veya hizmet satımından kaçınma suçunun konusunu, kaçınılması nedeniyle kamu için acil bir ihtiyaç haline dönüşen mal veya hizmetler oluşturmaktadır. Kamunun ihtiyacı olarak kabul edilen ekmek, et¹⁷, un, şeker, süt peynir, yağ vb. gıda maddeleri¹⁸ veya ısınma, aydınlatma, temizlik için gerekli eşya ve malzemeler, yakıt, kamu sağlığının korunması veya tedavi amacıyla kullanılan ilaç¹⁹, tıbbi malzeme vb. araç-gereç, mal veya hizmetler suçun konusu kapsamında kalmaktadır²⁰.

- 17 “Fazla fiatla et satmaktan ibaret olan sanığın eyleminin 2891 sayılı Yasa ile değişik TCK.nun 401.maddesindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde... hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.”; Y2CD, 6.3.1984-1703/2420, Savaş/Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, 3332.
- 18 “Dosya içeriğine, suç tespit tutanağına, çelişik ikrar ve tanıkların anlatımlarına göre; tele bayii olan sanık, halka dağıtılmak üzere Tekel İdaresinden ayrı ayrı tarihlerde aldığı kahveleri satışa arz etmiyerek dükkanından ayrı bir depoda saklamıştır... bir ihbarı değerlendiren kolluk kuvvetleri sanığa ait olup o zamana kadar bilinmeyen diğer bir depoda 108 çuval içinde 6369.500 kg. stok edilmiş kahveyi ele geçirmiştir. Sanığın bu miktar kahveyi biriktirerek saklamaktaki amacının kahvenin nedretini ve fiatının artmasını sağlamak ve böylece oluşacak karaborsadan yararlanıp bunları yüksek fiatla satmak veya hiç olmazsa hükümetçe belirlenecek yeni fiat üzerinden satışa arzetmek suretiyle yasa dışı çıkar sağlamak olduğu anlaşılmaktadır... Kahvenin kamuya elzem maddelerden olup olmadığının saptanmasına gelince; 401. madde metninde kamuya elzem erzak ve eşya birer birer gösterilmemiştir, et, ekmek, odun, kömür sayıldıktan sonra (gibi) sözcüğü ile kapsamının geniş tutulmasına özen gösterilmiştir. Toplumun gereksinme duyacağı şeylerden bazılarının zamanla bu niteliğini kaybedeceği ve yaşam koşullarındaki değişiklik ve gelişen teknoloji karşısında maddede yer alan bazı şeylere de şiddetle ihtiyaç duyulacağı bir gerçektir. Bu bakımdan 401. maddenin uygulama zamanında toplum hayatındaki değişiklik ve gelişen sosyal ve ekonomik koşullar gözönünde bulundurulmak suretiyle yorumlanması gereklidir. Hernekadar mahkeme suç konusu kahveyi kamuya elzem erzak ve eşyadan saymamış ve bu nedenle sözü edilen 401. maddedeki suçun oluşmadığını kabul etmiş ise de; kahve beş asır önce Türk toplumunun yaşamına girmiş olmakla beraber kısa zamanda en fakirinden en zenginine kadar tüm ailelerin mutfağında müstesna bir yer almış, köyde ve kentte herkes tarafından aranan ve misafirleri ağırlamada daima en önde gelen bir ikram maddesi sayılmıştır. “Bir fincan kahvenin 40 yıl hatırı vardır” atasözünün yerleşmesine ve batıda “Türk kahvesi” diye bir deyim yayılmasına neden olan kahvenin çay gibi varlığından vazgeçilemeyeceği ve az miktarda alındığında ihtiva ettiği kafein nedeniyle fikri faaliyeti artırıp sindirimi kolaylaştırdığı da bir gerçektir. Bu itibarla sadece keyif verici değil, bu nitelikleri ile aynı zamanda toplumun özenle aradığı ve daima gereksinme duyduğu kahveyi kamuya elzem maddelerden saymak zorunluluğu vardır. Bu itibarla sanığın eyleminde; ... Türk Ceza Yasasının 401.maddesinde yazılı suçun oluştuğuna... direnme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.”; YCGK, 4-31/167, V.Savaş/S.Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, Ankara 1995, 3327-3328.
- 19 “Satış fiyatları Bakanlar Kurulu, ilgili Bakanlık veya yetkili mercilerce saptanan fiyattan fazla fiyatla ilaç satmak veya satışa arz etmek eylemi, 24.9.1983 tarihinde yürürlüğe giren 2891 sayılı Yasa ile değiştirilen TCK.nun 401. maddesindeki suçu oluşturacağı gözetilmeden, beraat kararı verilmesi, bozmayı gerektirmiştir.”; Y2CD, 31.01.1984-450/891, Savaş/Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, 3332.
- 20 Parlar/Hatipoğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 2, (Madde 141-345), 1690; S.Donay, Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007, 347. “...sanığım, 15 kilo filitreli sigarayı fazla fiyatla satmak üzere stok etmekten ibaret olan eyleminde, uygulanan 401.maddede yazılı suçun unsurları bulunmamaktadır. Şöyle ki: 1-Filitreli sigara, et, ekmek, odun ve kömür gibi kamuya pek gerekli erzak ve eşyadan olmayıp, aslında sağlığa zararlı keyif verici bir maddedir. Piyasada her zaman mevcut bulunan filitresiz çeşitli sigaralar kullanılmak suretiyle bu ihtiyacın giderilmesi de mümkündür... 3- Üretim, tüketimi karşılamadığından, ülkede filitreli sigara darlığı mevcuttur. Bu darlık büyük kentlerden küçük kentlere doğru gidildikçe artmakta ve yer yer yokluk halini almaktadır. Sanık yokluğu çekilen Kayaş Kasabası'na suç konusu sigaraları götürmek suretiyle bir bakıma dengeyi sağlamıştır. Böylece maddenin nedretine sebep olmadan söz edilemez. Satın alma mahalli olan Ankara'da halkın ihtiyacının karşılanması açısından da tekel mağazalarının devamlı satışları nedeniyle burada malın nedretine veya fiyatının yükselmesine sebep olduğu da ileri sürülemez. Açıklanan bu durum karşısında... eylemin 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu içerisinde mütalâa edilmesi gerektiğinden, ...direnme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.”; YCGK, 20.02.1978-20/58, Savaş/Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, 3329-3330.

TCK m.240'da düzenlenmiş bulunan suçun maddi unsurunun hareket kısmını oluşturan *belli bir malı satmaktan kaçınmak*, kişide bulunan malı satışa sunmamak veya sunulsa da alıcıya vermemek olarak ifade edilebilir. Bu kapsamda satıma sunulması gereken mal/malların fail tarafından mala talip kişilerin göremeyeceği yerlerde (dükkan veya dükkan dışında) saklaması, depolaması ve bu yolla satımdan kaçırması biçiminde olabileceği gibi²¹; kişilerin gördüğü ve almak istediği bir malı daha önce başkasına satıldığı iddia edilerek kendisine satılmaması biçiminde de olabilir. Maddede satımdan kaçınmanın ne biçimde olabileceğine ilişkin bir açıklık bulunmamaktadır²². Dolayısıyla bu hareketin gerçekleştirilme şekli bakımından sınır getirmek mümkün değildir. Öte yandan fail malı, almak isteyene vermemek için ederinin üzerinde fahiş bir fiyat ile sunarsa bu durumunda failin kastına göre satmaktan kaçınma olarak değerlendirilmesi mümkün olabilecektir²³.

TCK m.240'da düzenlenmiş bulunan suçun maddi unsurunun hareket kısmını oluşturan diğer bir durum ise *belli bir hizmeti satmaktan kaçınmaktır*. *Hizmeti satmak* kavramı, hizmeti sunmak olarak anlaşılmalıdır. Fail, hizmeti ilgililerin faydalanması için sunmaktan kaçınırsa bu durumda TCK m.240'da düzenlenmiş suçun işlenmesi söz konusu olabilecektir.

Suçun oluşması için failin mal veya hizmeti satmaktan kaçınması gerekli ve yeterlidir. Suçun tamamlanması bakımından başka bir sonucun ortaya çıkması aranmayacaktır²⁴.

21 "Dosyaya, oluşa ve mevcut delillere göre: Bayrampaşa Belediye Başkanlığına, olay günü saat 9.30 da, toptan bakkaliyecilik yapan sanığın şeker satışı yapmadığının bildirilmesi üzerine, 5 kişilik bir ekibin aynı gün saat 10'da sanığın mağazasına gittiği, Belediye iktisat sivil memurlarından S.Ş.'in müşteri sıfatıyla şeker satın almak istediği, sanığın (bir hafta sonra gel vereyim) demesi üzerine deposunda yapılan aramada 70 çuval, 75 kg.lık toz şekeri 750 koli 25 kg.lık küp şeker bulunup satmamak şartıyla yediemin olarak sanığa teslim edilmiştir. Bir yiyecek ve eşyanın üretimi, tüketimini karşılamadığı sürece darlığı mevcut olacaktır. Ancak, bu darlık yapay bir takım işlemlerle de yaratılabilir. Nitekim bu tip malların yığılması (stoku) yapıldığı sürece darlık daha çok hissedilecektir. Satışa az sunulan malların istemi artıracığına kuşku bulunmamaktadır... Sanığın eylemi sonucu, nedretin gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırılmasının belli bir kuralı yoktur. Suçun işlendiği yerin veya şehrin özelliklerine göre değişebilir. Ancak, bir malın yalnız karaborsada bulunması halinin mevcudiyeti nedretin tahakkuk ettiğinin açık kanıtı sayılabilir... Malın yığılması, "var iken yok" denmesi veya satılmış gibi gösterilmesi; satmak istenilmemesinin karineleri olabilir. Amaç gerçek değerinin üstünde fiyat verilmesi halinde el altından satışı ve az olan bir malın piyasadan çekilip stok yapılarak sağlanan yokluğu nedeniyle talebin arzdan daha çok olduğunu ve böylece tüketiciler arasında malın darlığını ve bir daha zor bulunacağı hissini yayılmasını temin etmektedir. Bunun tek hedefi de o maddeyi daha yüksek fiyata satmaktır. Yığılması ve satışa sunulan (aradan) kaçınılmış mal, ona istemi (talebi) artıracak bir psikolojik ortam yaratmaya yeterli olacaktır (H.Yaşar, Eşya ve Yiyecek Maddelerinde Yığılcılık ve Vergunculuk Suçu, Adalet Bakanlığı Yayınları, s.24-25). Suç tarihinde piyasada şeker darlığı olduğu bilinen bir husustur. Esasen sanık, darlık bulunmadığı yolunda bir savunmada da bulunmamıştır. Olay günü Barampaşa Belediye Başkanlığına sanığın şeker satışı yapmadığının ihbar edilmesini, sanığın müşteri sıfatıyla kendisine başvuran görevli belediye memuruna da şeker satmak istememesini, deposunda yapılan aramada çok miktarda şeker bulunmasını gözönünde tutarak suçun oluştuğunu kabul eden yerel mahkemenin dosya içeriğine ve soruşturmaya sonuçlarına uygun düşen kanaat ve takdiri karşısında itirazın reddine karar verilmelidir.", YCGK, 4-85/156, Savaş/Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, 3325-3326.

22 "Bakanlar Kurulunca şeker fiyatlarında yapılan ayarlama nedeniyle verilen emir üzerine görevlilerce sanığın dükkânında yapılan tesbitte 150 kilogram toz şekeri bulunduğu halde, yoktur diyerek gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu anlaşıldığı cihetle eyleminin TCK.nun 401. ve 402. maddelerine uyduğu gözetilmeden ... hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.", Y4CD, 14.02.1991-7671/973, Savaş/Mollamahmutoğlu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, 3330.

23 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6702-6703.

24 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6703.

TCK m.240'da yer alan suçun cezalandırılabilmesi için madde kapsamında kalan mal veya hizmet satımından kaçınılarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına bağlıdır. Acil ihtiyaç, ülke genelinde ortaya çıkabileceği gibi belli bir bölgede de oluşabilir²⁵.

B. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

Suçun oluşması, eylemin hukuka aykırı olmasına bağlıdır. Suçun unsuru olan hukuka aykırılığı ortadan kaldıran ve TCK m.24 ve devamında yer almış bulunan hukuka uygunluk nedenleri, tüm suçlar açısından söz konusu olan genel nitelikteki hükümlerdir. Bu nedenlerden birinin varlığı halinde, fiil suç olmaktan çıkar ve fiili işleyen cezalandırılmaz. Dolayısıyla, mal ve hizmet satımından kaçınma suçu bakımından, somut olayda, herhangi bir hukuka uygunluk nedeninin varlığını gösterecek olgularla karşılaşırsa, fail cezalandırılmaz. Çünkü, bir fiilin cezalandırılması, onun tüm hukuk düzeni ile çelişki halinde bulunmasına bağlıdır. Bu çelişki ve çatışmayı ortadan kaldıran, hukuken geçerli, yazılı veya yazılı olmayan herhangi bir nedenin varlığı, suçun oluşmasını ve fiili işleyenin cezalandırılmasını engeller²⁶.

TCK m.240'da yer alan mal veya hizmet satımından kaçınma suçu bakımından da, mal veya hizmetin satıma sunulmamasını haklı kılacak ve hukuka aykırılığı ortadan kaldıracak bir hususun var olup olmadığı somut olayın özelliğine göre araştırılmalıdır²⁷.

C. MANEVİ UNSUR

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu kasten işlenebilen suçtur²⁸. Faildeki saikin önemi yoktur²⁹. Failin elinde satmak ve sunmak için belli bir mal veya hizmeti olduğunu bilmesi ve

25 Parlar/Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 2, (Madde 141-345), 1690.

26 N.Centel/H.Zafer/Ö.Çakmut, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2017, 290 vd.; S.Dönmezer/S.Erman, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım II, İstanbul 1997, k.no.680 vd.; J.Wessels/W.Beulke, Strafrecht Allgemeiner Teil, Heidelberg 1999, 88 vd.; A.Önder, Ceza Hukuku Genel Hükümler, II-III, İstanbul 1992, 145 vd.

27 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6703.

28 "28.6.1986 gün ve 2748 sayılı Valilik yazısına göre; 2.7.1985 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Merkez İlçede benzin 250.50 TL. motorin ise 174.40 TL.dir. Sanık ise; 3 rakamlı olup kuruş dışı bulunmayan pompalarında teknik eleman temin edip kuruş dışısını taktırtıncaya kadar 3-4 gün benzini 251 TL.dan, motorini de 175.00 liradan satmıştır. Bu satışın sanığın fazladan ne kadar yarar sağladığı ise belirlenmiştir. Konu ile ilgili olarak Ceza Genel Kurulundan geçmiş davalarda; ... Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün bütün illere tamim ettiği 28.8.1985 tarih 1408 sayılı genelgesinde; hali hazır bazı pompaların sayaçlarının üç rakamdan fazlasını kaydetmemesi karşısında perakende fiyatlarda meydana gelen artış nedeniyle fiyatların dörde bölünmesiyle elde edilecek rakamın en yakın tama iblağı ile pompaya kaydedilmesinin uygun bulunduğu ve Başmüdürlüklerin 1.3.1985 tarih 1666 sayılı ile İstasyonlardaki pompa sayaçlarının ayarlanmasında ofislerinin teknik elemanlarıyla mümkün olduğunda yardımcı olmaya çalışıldığının bayilere bildirildiği görülmüştür. Sanığa ait sayaçların üç rakamdan fazlasını göstermemesi, yeni fiyatlara göre ilgili teknik elemanlarca ayar yapılmasının zorunlu bulunması ve eleman yetersizliği nedeniyle ayarlanmanın birkaç gün gecikmesi karşısında genel tamimlere uygun şekilde geçici ve kısa bir süre için sanığın belirtilen şekilde ayarlama yapmasında suç işleme kastı yoktur.", YCGK, 29.02.1988-4-34/61, Savaş/Mollamahmutoglu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, 3324-3325.

29 Parlar/Hatipoğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 2 (Madde 141-345), 1685.

satmayı veya sunmayı bilerek ve isteyerek gerçekleştirmemesi gereklidir³⁰. Öte yandan inceleme konumuzu oluşturan suç bakımından kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkması, objektif cezalandırılabilme şartı olduğundan failde belli bir malı satmadığı veya hizmeti sunmadığı zaman kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkacağını bilmesi ve istemesi aranmayacaktır³¹. Suçun taksirle işlenmesi mümkün değildir.

VIII. SUÇ VE CEZAYA ETKİ EDEN NEDENLER

A. SUÇU AĞIRLAŞTIRAN NEDENLER (SUÇUN NİTELİKLİ HALLERİ)

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu bakımından özel bir ağırlaştırıcı neden öngörülmüş değildir.

B. SUÇU HAFİFLETEN NEDENLER

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu bakımından özel bir hafifletici neden öngörülmüş değildir. Genel hükümler arasında yer verilen ve tüm suçlar için geçerli olan hafifletici nedenler, bu suçta da geçerli olur. Örneğin, TCK m.62'de gösterilen taksiri indirim nedeni bu suç açısından gerektiğinde indirim nedeni olabilir.

IX. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

A. TEŞEBBÜS

Mal ve hizmet satımından kaçınma suçu belli bir malın satılmasından veya hizmetin sunulmasından kaçınmakla tamamlanacaktır. Ancak işlenen suç nedeniyle failin cezalandırılabilmesi için fiil sonucunda kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkması gereklidir. Hal böyle olunca TCK m.240'da yer alan suç teşebbüse elverişli değildir³².

B. İÇTİMA

Mal ve hizmet satımından kaçınma suçu bakımından, suçların içtimasına yönelik genel kurallar geçerlidir (TCK m.42-44)³³.

30 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6704.

31 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6704.

32 Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), 6705.

33 Parlar/Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, II, 1685.

C. İŞTİRAK

TCK m.240'da düzenlenmiş bulunan mal ve hizmet satımından kaçınma suçu faili bakımından özgü bir suç olduğu için bu niteliği taşımayan kişilerin fiile azmettiren veya yardımcı fail olarak iştirak etmeleri mümkün olabilecektir (TCK m.40).

X. YAPTIRIM

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu düzenleyen TCK m.240'a göre, faile verilecek ceza altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıdır.

Madde düzenlemesinin öngördüğü yaptırım miktarı nedeniyle hükmün açıklanmasının geri bırakılması veya erteleme kurumunun uygulanması söz konusu olabilecektir. Ayrıca verilecek ceza bir yıl veya bir yıldan az olacak olursa –kısa süreli hürriyeti bağlayıcı ceza söz konusu olacağından – TCK m.50 kapsamında cezanın seçenek yaptırımlardan birine çevrilmesi de mümkündür.

Ayrıca, mal veya hizmet satımından kaçınma suçundan dolayı mahkûm olan kişi, işlemiş bulunduğu suç kasıtlı olduğundan, belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılır. Bu yoksunluklar, kişinin mahkûm olduğu hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar sürer (TCK m.53/1-2)^{34 35}.

TCK m.240'da yer alan mal veya hizmet satımından kaçınma suçu, bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenirse, TCK m.242 hükmü kapsamında tüzel kişi hakkında tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirinin uygulanması söz konusu olacaktır.

XI. ZAMANAŞIMI

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu bakımından (TCK m.240) dava zamanaşımı, suçun işlendiği tarihten itibaren sekiz yıldır (TCK m.66/1-e). Dava zamanaşımını kesen nedenlerin gerçekleşmesi halinde, dava zamanaşımı süresi en fazla oniki yıl olabilir (TCK m.67/4).

Suçun işlendiği sırada fail, oniki yaşını doldurmuş olup da henüz onbeş yaşını doldurmamış ise bu sürelerin *yarısı*, onbeş yaşını doldurmuş olup da henüz onsekiz yaşını doldurmamış ise bu sürelerin *üçte ikisinin* geçmesi zamanaşımının dolması için yeterli sayılacaktır (TCK m.66/2).

34 Söz konusu hak yoksunlukları şunlardır: 1)Sürekli, süreli veya geçici bir kamu görevinin üstlenilmesinden; bu kapsamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden veya Devlet, il, belediye, köy veya bunların denetim ve gözetimi altında bulunan kurum ve kuruluşlarca verilen, atamaya veya seçime tabi bütün memuriyet ve hizmetlerde istihdam edilmekten yoksun kalma, 2)seçme ve seçilme ehliyetinden, 3)velayet hakkından; vesayet veya kayımsızlığa ait bir hizmette bulunmaktan yoksun kalma, 4)vakıf, dernek, sendika, şirket, kooperatif ve siyasi parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olmaktan yoksun kalma, 5)bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun iznine tabi bir meslek veya sanatı, kendi sorumluluğu altında serbest meslek erbabı veya tacir olarak icra etmekten yoksun kalma.

35 Seçme ve seçilme ehliyetinden yoksunluk konusundaki iptal kararı için bak.AyM, 08.10.2015-2014-140/2015-85 (RG 24.11.2015, No.29542).

XII. MUHAKEYMEYE İLİŞKİN KURALLAR

Mal veya hizmet satımından kaçınma suçu, adli makamlarca re'sen takip edilen suçlardandır. Suçun takibi, herhangi bir muhakeme şartına bağlanmamıştır.

TCK m.240'da düzenlenmiş suçu yargılamakla görevli mahkeme, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Yasa'ya göre, asliye ceza mahkemesidir³⁶.

XIII. SONUÇ

765 Sayılı Türk Ceza Yasası'nda bulunan ve 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nda da benzer şekilde yer alan kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma suçu topluma karşı işlenen suçlar arasında, ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçların düzenlendiği bölümde yer almaktadır.

Ekonominin dürüstlük kuralları içinde cereyan etmesi, toplumun ticari ilişkiler bakımından varlığını istediği güven ilişkisinin kurulmasının ve yaşatılmasının temel unsurlarındandır. Bulunması zorunlu güven ilişkisini sarsıcı, ihlal edici fiiller günümüzde ekonomik suç olarak adlandırılmakta ve cezalandırılmaktadır.

Kamunun ihtiyacını karşılamak için belli malların satılması veya hizmetlerin sunulması gereklidir. Bu satım ve sunumun toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde zamanında ve süreklilikte gerçekleştirilmesini sağlamak Devletin görevlerindedir. Devlet tarafından bizzat veya kişiler eliyle bu ihtiyaç gerçekleştirilecektir. Ancak kişilerin bu faaliyetleri gerçekleştirmeyerek kamu için acil ihtiyaçların ortaya çıkması toplumun ekonomik hayatın düzen içinde işlemesi esasına duyduğu güveni zedeleyecektir. Bu nedenle yasa koyucu tarafından bu nitelikteki fiiller yaptırıma tabi kılınmış ve bir suç olarak düzenlenmiştir.

Hukukun her alanında olduğu gibi ekonomi hukukunda da sorumluluk sahibi olanların denetlenmesi gereği doğal olarak ortaya çıkmaktadır. Eğer gereken yapılmamışsa bu durumda da belirlenen sonuçlara katlanılacaktır.

TCK m.240'da düzenlenmiş bulunan inceleme konumuzu oluşturan suçun, toplumda yaşayan tüm bireyler ve onların Yasa tarafından öngörülmüş haklarını korumak adına önem taşıdığını ifade etmek yerinde olacaktır.

*Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD.

O.Yaşar/H.T.Gökcan/M.Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), Ankara 2010, 6701 vd.; A.Parlar/M.Hatipoğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu II (Madde 141-345), Ankara 2007, 1001 vd.; Ç.Arslan/B.Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi,

36 26.09.2004 Gün ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun m.11 (RG 07.10.2004, No. 25606).

Ankara 2004, 992 vd. Ayrıca bak.Madde Gereğesi, N.Centel/H.Zafer/Ö.Çakmut, Gereğeli-Karşılaştırmalı-Tablolu Yeni Türk Ceza Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 2005, 402.

Ş.Cin Şensoy, “Ekonomik Suç Kavramı ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri”, Prof. Dr.Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, 829; Ö.Küçüktaşdemir, Ekonomik Suçlar Bağlamında Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, Ankara 2018, 50-51.

Cin Şensoy, Ekonomik Suç Kavramı ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri, 830-831; Küçüktaşdemir, Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, 51. Farklı tanım için bak. S.Erman,Ticarî Ceza Hukuku, I-Genel Kısım, İstanbul 1992, 4.

KAYNAKÇA

- Ç.Arslan/B.Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004.
- N.Centel/H.Zafer/Ö.Çakmut, Gereğeli-Karşılaştırmalı-Tablolu Yeni Türk Ceza Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 2005, 402.
- N.Centel/H.Zafer/Ö.Çakmut, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2017.
- Ş.Cin Şensoy, “Ekonomik Suç Kavramı ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri”, Prof.Dr.Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004.
- S.Donay, Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007.
- S.Dönmezer/S.Erman, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım II, İstanbul 1997.
- S.Erman,Ticarî Ceza Hukuku, I-Genel Kısım, İstanbul 1992.
- S.Erman/Ç.Özek, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar, (TCK 316-368), İstanbul 1996.
- Ö.Küçüktaşdemir,Ekonomik Suçlar Bağlamında Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, Ankara 2018.
- A.Önder, Ceza Hukuku Genel Hükümler, II-III, İstanbul 1992.
- A.Parlar/M.Hatipoğlu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu II (Madde 141-345), Ankara 2007.
- V.Savaş/S.Mollamahmutoglu, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3, Madde 316-451, Ankara 1995.
- J.Wessels/W.Beulke, Strafrecht Allgemeiner Teil, Heidelberg 1999.
- O.Yaşar/H.T.Gökcan/M.Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, V (Madde 205-256), Ankara 2010.